

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Justitiedepartementet

Yttrande över EU-kommissionens förslag till direktiv om harmonisering av vissa delar av insolvensrätten

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag. Regelrådet har i uppgift att bistå regelgivare, om dessa begär det, med att granska konsekvensutredningar till förslag från Europeiska unionen som bedöms få stor påverkan för företag i Sverige och lämna råd om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Regelrådet har därför översiktligt granskat EU-kommissionens konsekvensutredning SWD (2022) 395.

Av remissen framgår att det övergripande syftet med förslaget till direktiv är att underlätta för gränsöverskridande investeringar inom EU och att utveckla kapitalmarknadsunionen. Förslaget gäller för icke-finansiella företag och omfattar ett antal frågor som i huvudsak rör den konkursrättsliga lagstiftningen. Därmed påverkas främst den svenska konkurslagen. Det föreslås bland annat gemensamma regler om återvinning, verktyg för att spåra konkursboets tillgångar, ett särskilt förfarande för att överlåta konkursboets verksamhet till en ny ägare, en skyldighet för företagsledare att ansöka om konkurs när företaget är insolvent, ett förenklat konkursförfarande för mikroföretag och regler om borgenärskommittéer.

I sin motivering av förslaget till direktiv konstaterar kommissionen att de nationella insolvensrättsliga reglerna ser väldigt olika ut i medlemsstaterna och framhåller att detta i sig utgör ett hinder för fri rörlighet på kapitalmarknaden. Kommissionen beskriver att förslaget med harmoniserade regler tar sikte på tre viktiga element i insolvensrätten: (i) att återföra konkursboets tillgångar till boet, (ii) effektiviteten i insolvensförfarandet och (iii) en förutsebar och rimlig fördelning av boets medel till borgenärerna. Den övergripande målsättningen är att maximera värdeutvinningen från konkursbolaget som kan delas ut till borgenärerna.

I sin konsekvensanalys skriver kommissionen att det främst är små företag, med färre än tio anställda, som kommer att påverkas av förslaget då uppskattningsvis 80–95 procent av samtliga insolvensförfaranden berör dem (baserat på data från Tyskland, Spanien, Frankrike och Sverige). Bedömningen är att förslaget kommer att få positiva ekonomiska effekter på ekonomin i stort samt för borgenärer och företag. Förslaget förväntas leda till att större värden tas tillvara i konkurser, vilket gynnar borgenärer och investerare. Även förslaget om bättre tillgång till information om medlemsstaternas olika konkursrättsliga regelverk bedöms leda till besparingar. Sammantaget bedöms de direkta och indirekta vinsterna, i termer av bland annat snabbare återvinning och ökad produktivitet, överstiga 10 miljarder euro årligen. De totala kostnaderna bedöms vara begränsade och främst påverka medlemsstaternas nationella budgetar. Indirekta kostnader kan förväntas uppstå till följd av en ökad ansvarsrisk för höga chefer; denna risk bedöms dock inte möjlig att kvantifiera.

I sin faktrapomemoria (2022/23:FPM48) framhåller regeringen betydelsen av att medlemsstaterna har effektiva insolvensförfaranden. Ett välövärdigt regelverk på detta område kan leda till större förutsebarhet och bättre möjligheter att tillvarata värden när företag går i konkurs. De harmoniserade reglerna bör dock inte bli mer långtgående och detaljerade än vad som är nödvändigt, och bestämmelserna bör utformas på ett sätt som går att förena med grundläggande svenska civil- och processrättsliga regler och principer. I förhandlingarna bör det vara en strävan att de gemensamma reglerna inte negativt påverkar eller kommer i konflikt med redan existerande och väl fungerande nationella system. Det är betydelsefullt att ansvarsfördelningen mellan domstolar, förvaltningsmyndigheter och konkursförvaltare blir ändamålsenlig. Vidare bör det finnas en väl avvägd balans mellan intresset av att maximera utdelningen till borgenärerna och andra intressen, till exempel intresset av att ge möjligheter för verksamheten att drivas vidare.

Förslaget kommer att förhandlas under Sveriges EU-ordförandeskap den 1 januari till och med den 30 juni 2023.

Sammantaget innehåller konsekvensutredningen, såvitt Regelrådet kan se, inga analyser som tydliggör vad konsekvenserna av förslaget skulle bli för svenska företag. Regelrådet kan emellertid konstatera att det inte kan uteslutas att förslaget kan komma att medföra effekter för berörda företag och anser därför att en kompletterande svensk konsekvensutredning behöver upprättas snarast. En sådan bör innehålla en redovisning av de aspekter som återfinns i 7 § i förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, med särskilt fokus på hur bestämmelserna i kommissionens förslag kan vara till gagn för svenska företag samt hur olika grupper av företag kan komma att påverkas.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

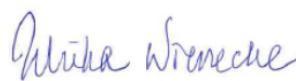
Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 8 mars 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Ulrika Wienecke.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Ulrika Wienecke
Föredragande